

Газета издаётся на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
zamankbr.ru

ЗАМАН

Орта кюн,
1 сентябрь,
2016 жыл
№169
(20090)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ **ВРЕМЯ** ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Болгъан онгларыбызны хайырлань, бизге салынган борчларыбызны толтуралыкъбыз, Къабарты-Малкъар келур заманга да жашнарча эмаллыкъбыз

Юрий Коковну республиканы жамауатына алгышлау сёзу

Багъалы шүхла!

Бюгон би Къабарты-Малкъарны тарыхында магъаналы кюнню белгилейбиз. Мындан 95 жыл алгъа бизни халкларыбыз Россия Федерацияны чеклеринде кеслерини къыралыкларына жол ачкъанды. Ол Къабарты-Малкъарны къырал-порту кыралыгуну бла жамауат-политика юзун ыргалган, аны тарых жолун белгилеген иш болгъан. Къабарты-Малкъар республикада жашагъан битеу халкыны бирликлерини, келишулюклерини кучлендириге кулукъ этип келеди.

Къабарты-Малкъарны жамауатын байрам бла жюрегимден къызыл алгышлайма.

Россия Федерацияны Президентини **В.В. Путинге** Къабарты-Малкъар Республиканы халкына айтхан жылы сёзлери, анга ырахатлыкъ, жетишимле тежегени ючюн артыкъда ыразамы. Бу кундеде биз къабарты-Малкъар Россия Федерацияны 450-жыллыгын, Уруш ачылыгын кеси башында сынгъан, аны себелли мамырлыкъны, къариндашлыкъны, азатлыкъны да багъалы билген ата-бабаларыбызны ма ол аксыллы да, тоз да сайлаулары аралыкълыгыбызга кючлю мурдор салгъанды.

Къабарты-Малкъарны халклары «**Россия бла ёмор-ёмурлеге**» деп этген антылары кертчи болуп келгенге бла ёктемленебиз. Биз Россияны шендюге къыралыгын кыруану ныкъты жоллары бла бирге ётегемиз. Орус тилини, орус культураны хайырандан къабартылы бла малкъарыла битеу адам улугъ багъалагъан хазаналы биллягъандыла, алагъа жуукълашкъандыла, дуняны маданиятына къошулгъандыла. Бюгонюнде уа биз келур заманыбызны россияли культурасыз, бизни Ата журтубуз Россиясыз кёз аллыбызга окъуна кетирилмаибиз.

Жыйырмакчы ёморге бизни халкларыбыз жаны жашау къыралыгына шыдап киргенденге. 1917 жылда февралда, Россия демократия республикасы торлендиргенде, ол муратны толтуруу бла бизни Шимал-Кавказ Республиканы кыруан анга биринчи атам болгъанды. Болшевикле власть келгенге бла къырал чалыкъсыз ючюн регионлагъа къыраллыкъны торпорто-торларлары берилгенди. Аны халында 1921 жылда Шимал Кавказда Тав АССР кыралды. Алай ол кёнге бармаиди. 1921 жылда 11 сентябрьге Кабарда, тёрд айтдан а Малкъар да Тав Республикадан айрылдыла да, Къабарты-Малкъар автоном област кыралды. 1936 жылда уа ол автоном республикагъа торлендиргенди.

Автоном къыраллыкъны тохташдыруану жылыны жаны жашау кыруану кышын кезую болгъанды. Бюгонюнде озган заманлагъа багъа биче, ала алгауасу айтувуну жылыны болгъанларын тейлеу айтгырга болукъду. Тарыхны ол кезиюне ким къалай кыралса да, ол заманда бизни халкларыбыз экономикада, социал сферада, маданиятта, билим алыу жаны бла да алгъа улугъ атам этгенлерини, республиканы жетишимлери уа Ата журтубузуну бийик къырал саугъаларына тёрт керге тийишли болгъанлары чертлеу айтгырга олама.

Ма ол жылдада саугъалыганды бизни халкыбыз дунягъа **Бекмурза Пачева**, **Мечиланы Казима**, **Али Шогенцукочва**, **Къулипланы Къайсынча**, **Алим Кешоковча** закый постлени бла жазуучылары, **Юрий Темirkanовча** айтхылы музиканты, **Залиханлы Мехилана** эмда **Муратни Кумаховча** белгилли алимлени. Ала къура Къабарты-Малкъарны угъай, саулай Россияни да хазанарыдыла. Бюгонюнде да «Кабардинка», «Балкария» ансамбльлени махтаулу коллективлери, **Али Шогенцукоч** аты къабарты драма театр, **Къулипланы Къайсын** аты малкъар драма театр, **Мак-**

сим Горский аты орус драма театр халкыны ниет байлыгын, культураны байлыкъандырыгъа улуу къайсын саладыла.

Биз республиканы айнуу кезулерини хар бирин да багъаларга, халкларыбызны жетишимлерин, хорламларын, ала сынгъан кыйынлыкъларны да эсде тутарга керекбиз. Тёр къыйынлары, эсликлер, тевомолуклерни бла шахарланы, эплени кырагъан, экономика бла социал сфераны айныгъан телюлени республиканы алында къыйынларны унутмагъа, дайым журмет эти турургъа борчлубуз. Ма алыны хайырындан сасынгъангъала бизни адет-тёрелерибиз, миллет ангилгибиз, алай бла кыралганды эмда кюн ала барганды Къабарты-Малкъарыбыз.

Озган ёморюню 80-чи жылларыны ахырында - 90-чы жылларыны башында къыралны жашауану демократизацияла мадарла республикагъа миллет къырлыгын, бийик бийик даражакъа кётюрге ол бергенди. 1991 жылда 30 январьда республиканы Баш Совети **Къабарты-Малкъарны къырал суверенитетини юсюнден декларацияны** къабыл кёргенди. Ма ол кюнден башлап республика Россиягъа аны тол эркинликни субъектика къошулгъанды.

1997 жылда **Къабарты-Малкъар Республиканы жагъы Конституциясы**н къабыл кёруа ма магъаналы ишге айланганды. Анда айнууну демократия жолу сайланганы белгитилгенди, Россия Федерацияны къыруанда жашауа эмда айнаргъа сойнигени къатланганды. Къырал-право торленюлени баш мураты уа жагъы гражданду обществону кыруу болганды. Властыни бла обществону араларында халланы мурдорюу да эки жагъа жуаулыкъ тухтанды. Власть органыла политика партила эмда жамауат биригилеуе бла байламлылары да хайлары кыралганды.

Къырал миллет политиканы тозлук бла бардыруу бизни баш борчларыбыздан бири болганды эмда ол торленмегенди. Ата-бабаларыбызны оумтарына кертчилей къала биз отурулу коючулукъ халкларыбызны шукълукларыны ахшы тёрелерини сакларга эмда айнаа барырга итинейди. Къабартылыла, малкъарылыла, орусла бла да бирге жюздөн арыкъ миллетни келечилери урунган эмда жашауан республикабызга хар адаманы да ырахатлыкъ, къолайлыгъа да манга кёре болукъду.

Дин организациялары бла къыралны араларында халланы жагъача кыруу да республиканы жашауанда торленюлени бир белгиси болгъанды. Республиканы иги тагыгъан адам торло-торло конфессияны келечилерини араларында шынаулыкъ эмда бир бирге журмет этиу халла тохташханларын билдиде эмда аны багъалайдыла. Битеу дуняда да экстремизм бла терроризм баш кётюргенлерине тынгъысызлыкъ кючлене барган заманда ол халла буюнда магъаналыдыла эмда керекди.

Бюгонюнде да республика кыйын заманалыны сыйнады, алай а тутхулу айнууну жолу бла алгъа барды. Экономиканы баш бёлюмлеринде производствону ёлчмелери ёседиле. Ылтгыр битеулу регион продукт аёсу атламлары 103,3 процентге, промышленность производствону индекси - 105 процентге, эл молук продукцияны чыгаруу - 104,4 процентге, кыруулуш ишле - 108, 2 процентге, жашау журтлары хайырлангырга берюу - 114, 2 процентге, инвестицияла - 121, 5 процентге жетгенди. Бюдонюнде налаганды эмда андан тышында тошген фидалары 30 процент чалыкъга кёбейгенди. Дотация 8 пунктка къыскаргъанды эмда республиканы арт жылларында биринчи кёре 30 проценттен эшиге тошюп, 46, 7 процент болганды.

2014-2015 жылдада 200 чакълы объект хайырлангырга берилгенди. Алыны араларында **Сабий чыгармачылыкъны** «Кюн шахар академиясы» белгилерге тийишлиди. Ол Россияге къошкъ билем берген бек улугъ кырал учрежденналадан бириди. Ары 5 жылгъа дери сабилени 5 минг чакълыны жюрюрге болукъду. Элюбрда 3847 метр бийикликде Европада бек бийик канат жолу кочюню кесени хайкранлыкълыгъа берилгенди. «**Имростанция**» - «**Гара-Баши**» станциясы. Бир жылгъа 75 минг тонна такта кётеле ёсдюрге, сакларга, жарашдыргъа болукъ кыралда бек улугъ комплекс, жашил къудордан, татты нартохтен, бурнакъдан, бек улугъ ала 120 миллион чыгарылыкъ консурава эмда алай кырантыны этни бир жылгъа 3 тоннасын жарашдырган жагъы производствону ачыгъандыла.

Тырыауазуну вольтрам-молбиден комбинатын жагъдан ишере ала эми, алмаз инструментлени, кабыл эмда бик асылтуу продукци, рентен-аппаратуры, дармаида эмда башка товарла чыгарууану ёлчмелерин ёсдюрюу жаны бла иш тири барды.

Пассажир транспортну паркы иги да жагъгытылганды. Жылы алындадан берги республикагъа 69 автобус келтирилгенди. Нальчикде шендюге излемлеге келишген эки автовокзалны кыруулуш бардырылады, аэропортта тапладдыруу ишле толтурулдыла.

Иги жанына торленюле социальн сферада да бардыла. Саулык сакылауу ырыкъы-техника базасы байлыкъландырылды. Бийик технология арала ишлеп башлагъанлары, клиникала шендюге медицина оборудование бла жалчытылгандыла. Властыни сакылауу биринчи бёлюмлерини ишлерин кыруу жаны бла магъаналы жумушла тамамлангандыла, бек алгъа республиканы элдеринде.

Ахыр эки жылы ичинде 57 фельдшер-акушер пунктика бла амбулаторияла келтирилди, хайырлангырга берилгенди. Алай бла элдербиз терк медицина болушукъ бла толу сунай жалчытылгандыла. Республикагъа биринчи аралы кыруулуш терк кырылады, онкология диспансерини мекамын андан ары ишлериге оную тилгенди, психоневрология диспансерде жашартылыш башлангандыла, башкы объекте тапладдырылдыла. «Терк медицина болушукъ службаны» транслет паркын жагъгытыр журут бла шендюге медицина оборудованыны бла 72 машина сатып алыннганды.

Жагъы шоклала ишленгенди, сабий садлада 5 минг жер кыралганды. Алай бла республикада юч жылдан жети жылгъа дери сабийликке барыса да окъуу жерле бла жалчытылгандыла. Билим берюуде иги жанына ышангылы торленюле бардыла.

Культураны инфраструктурасын айнуыт эм кючлеу жаны бла къошкъ мадарла толтурулгандыла. Музыка театрыда, **Али Шогенцукоч** аты къабарты къырал драма театрыда, Курорт дворцеде капиталлау ремонт толтурулганды. Жагъгытыр жумушла Къулипланы Къайсын аты малкъар къырал драма театрыда да бардырыдыла, бир неча элде культураны дворецлери бла юйлер ишлетили, хайырлангырга берилгенди. Битеу бу жумушлары хайырында миллет культуру торлоук байлыкъландырылганды.

Арт жылдада физический культурада спортта жетишимле ёктемлендирди. 2014-2015 жылдада республикада физкультура-саулык сакылауу 11 комплекс, 2 стадион, 5 спорт майдан эм башка объекте ишлетиленди.

Саулыктуу жашаууну жоруукларын жагъгыта уа республикада бардыргъан халкъла аралы, битеуроссей эмда регионла аралы эришюле да себеллик этгенди. Бизни спорт-чупарыбызны бийик даражалы чемпионнадада хорламлары да ёктемлендирди.

Бюгон мен **Беслан Мурданов** бла **Аниуар Гауев** Рио-де-Жанейрода Олимпиада оюнлада алтын эм кюмш мадалла къытып, республиканы кюбейине улуу саугъа этгенлерини сагъыямна болалмай-ма. Алыны кишилликлери, кыатылыклары эм хорламга итинуюлуклери ючюн баш урабыз. Жашла Къабарты-Малкъарны алгынгылы телюлерини иги тёрелерине кертчилликлерин кёрюзгенди. Ол санда торло-торло жылдада Олимпиада оюнлары чемпионлары эм призёрлары **Борис Шуховану**, **Мурат Кардановну**, **Асланбек Хуштовну**, **Хасанни Таовну**, **Аркаиманы Хаджи-Муратни**, **Билла Маховну**, **Занур Курамановну** жетишимлерине. Ала да **Беслан Мурданов** бла **Аниуар Гауевча**, республиканы баш къырал саугъасына тийишли кёрюлгенди. «**Къабарты-Малкъарны алында кыйыны ючюн**» ордени. Олимпиадалы чемпионнадылабызны журметине уа Нальчикде **Олимпикадалы махтаулукумну алясы** салынганды.

Бизни белгилли спортчуларыбызны жетишимлери республикада спортну айнуытугъа, саулыктуу жашаууну ниетлерин жагърга себеллик этериклерине ишеклимн жюкду, бек алгъа уа ёсюп келген телюню арасында.

Арт жылдада Къабарты-Малкъарны сыфатан торлендириге, жагъгытырга улугъ кыйын салынганды. Шахарларыбыз бла элдербиз таза, ариу, ырахатлыкъ болгъандыла. Нальчикилени кеп телюлерини муратлары толтурулганды тапладдыруу, архитектураны эм дизайнын шендюге излемлене кёре, жагъгытыр жумушладан сора Къабарты оранны тарых магъаналы кесеге ачыгъанды. Энди ол республикада жашагъанла эм шахарны къонаклары сойюп согулган жерге айланур деп ышанама.

Къырал экономика, социальн эм культура жаны бла да алгъа улугъ атламыла этгенди. Биз жетишимле уа бек алгъа республиканы иш келюу, оюмлу халкыны кыйыны барды.

Бу кезиюню ичинде биз Россияни Президентини **Владимир Путинни**, Россия Федерацияны Президентини **В.В. Путинге** Къабарты-Малкъар Республиканы халкына айтхан жылы сёзлери, анга ырахатлыкъ, жетишимле тежегени ючюн артыкъда ыразамы. Бу кундеде биз къабарты-Малкъар Россия Федерацияны 450-жыллыгын, Уруш ачылыгын кеси башында сынгъан, аны себелли мамырлыкъны, къариндашлыкъны, азатлыкъны да багъалы билген ата-бабаларыбызны ма ол аксыллы да, тоз да сайлаулары аралыкълыгыбызга кючлю мурдор салгъанды.

Къабарты-Малкъарны халкларыбыз Россия Федерацияны чеклеринде кеслерини къыралыкларына жол ачкъанды. Ол Къабарты-Малкъарны къырал-порту кыралыгуну бла жамауат-политика юзун ыргалган, аны тарых жолун белгилеген иш болгъан. Къабарты-Малкъар республикада жашагъан битеу халкыны бирликлерини, келишулюклерини кучлендириге кулукъ этип келеди.

Къабарты-Малкъарны жамауатын байрам бла жюрегимден къызыл алгышлайма.

Россия Федерацияны Президентини **В.В. Путинге** Къабарты-Малкъар Республиканы халкына айтхан жылы сёзлери, анга ырахатлыкъ, жетишимле тежегени ючюн артыкъда ыразамы. Бу кундеде биз къабарты-Малкъар Россия Федерацияны 450-жыллыгын, Уруш ачылыгын кеси башында сынгъан, аны себелли мамырлыкъны, къариндашлыкъны, азатлыкъны да багъалы билген ата-бабаларыбызны ма ол аксыллы да, тоз да сайлаулары аралыкълыгыбызга кючлю мурдор салгъанды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Юрий Коковну Билимни кюнню бла А Л Г Ы Ш Л А У У

Багъалы шүхла! Жагъы окъуу жылы башланганы не заманда да маганалы, жюрекин къозгъаган иш болуучуду. Шокну босагъасындан биринчи кер ала-рыкъ сабилеге уа ол жагъы сейрилик жолу ачыгъанды.

Быллай кюнде усталагъа бла преподавательлеге бютон ахшы сёзле айттыргынг, игиликле тежеригинг келеди. Сиз отурулу ишни бардырасыз, жюректени талпындырасыз, акылгъа акыл къошасыз, Ата журтну сюеге, миллет адет-тёрелеге журмет этерге юйретесиз. Жамаут сизге аны ючюн бек ырады, испас этеди. Сизни усталыгынгыз, сабилеге отурулу кёздэн къагъагынгыз алагъа жалауда окъуулу угъай, адепли эмда жуаулу адамла болурга себеллик этеде.

Ёсюп келген телю тыгъылы билим алыр, жамаута керекни усталыклагъа юйренер ючюн бюгонюнде республикада кеп зат этиледи. Анга деп шендюге информация технологияла хайырланылдыла, инновациялы

проектле жашауда бардырыдыла, билим берген организациялары ырыкъы-техника онгары игилденди. Къабарты-Малкъарны власть органдары окъуучулары бла студентлери хуниверклерини айнтыргъа мындан арт да битеу онла кууарыкъдыла, педагогны бла преподавательни даражасын, къолайын кётюрю ючюн колдан келгени арыкъ туюлдуле. Багъалы шүхла, сизни Билимни кюнню бла жюрегимден къызы алгышлайма! Жагъы окъуу жылда жаны жетишимле, кыйк саулыкъ, насип эмда жюрек ырахатлыкъ тежейме!

Нальчикни ортасында - ариу фонтанла

Жагъы фонтанла шахарчылыгъа Къырал 95-жыллыгыны алында ахшы саугъа болгъанды. Ала шахарыбызны тоз да ортасында, Ленин проспекте орналып, «Оа-з» тюкени алында майданын жасайдыла. Алыны тюне иширилди кыуанчлы халда ачылуларына республиканы башчысы **Юрий Коков** да къатышанды.

Аны кёргенди, ол тийреде жыйыгъан адамла анга толкун къарсла бла тубегенди. Ол сагъат фонтанла да ёрге ургандыла, тюрсюню чыракъла уа тегереки

жарытхандыла. **Юрий Александрович**, алайда олеген къызчыкъладан бирини къатна келип, къошугун тутуп: «Жаратамыс, ариу-умду?» деп сорганды. Ол да, ышары: «Ху, ариудул!» тюкени алында майданын жасайдыла. Алыны тюне иширилди кыуанчлы халда ачылуларына республиканы башчысы **Юрий Коков** да къатышанды.

Къырал башчысы жыйыгъанлары алгышлап, бу проект жашауда кыраллы бла эки ичлени араларында партнёрлукъ чеклеринде бардырылганы билдиргенди. Анга ююшперин къошханла анга толкун къарсла бла тубегенди. Ол сагъат фонтанла да ёрге ургандыла, тюрсюню чыракъла уа тегереки

жарытхандыла. **Юрий Александрович**, алайда олеген къызчыкъладан бирини къатна келип, къошугун тутуп: «Жаратамыс, ариу-умду?» деп сорганды. Ол да, ышары: «Ху, ариудул!» тюкени алында майданын жасайдыла. Алыны тюне иширилди кыуанчлы халда ачылуларына республиканы башчысы **Юрий Коков** да къатышанды.

Къырал башчысы жыйыгъанлары алгышлап, бу проект жашауда кыраллы бла эки ичлени араларында партнёрлукъ чеклеринде бардырылганы билдиргенди. Анга ююшперин къошханла анга толкун къарсла бла тубегенди. Ол сагъат фонтанла да ёрге ургандыла, тюрсюню чыракъла уа тегереки

жарытхандыла. **Юрий Александрович**, алайда олеген къызчыкъладан бирини къатна келип, къошугун тутуп: «Жаратамыс, ариу-умду?» деп сорганды. Ол да, ышары: «Ху, ариудул!» тюкени алында майданын жасайдыла. Алыны тюне иширилди кыуанчлы халда ачылуларына республиканы башчысы **Юрий Коков** да къатышанды.

ХОПАЛАНЫ Марзия
Суратланы **Евгений КАЮДИН** алганды.

Халкыбызны айткылык уланнары

Залиханланы Чокканы уланы Хусей - халкыбызны атын иги эле айткырган жашларга бейизден бири. Аны 20-га жууук сыйлы аты болганды. Ол санда: СССР-ни спортуну устасы, СССР-ни эм РФСФР-ни сыйлы тренери, спорт жаны бла халкыла аралы даражагы судья, РФСФР-ни, КМАССР-ни Чечен-Ингушетияны, Север Осетияны, Къарачай-Черкесияны культураны сыйлы кылулукчу су, КъМР-ни Алыпинизм эм таулы спортуну федерациясын президенти, Россияни Росохот-союзуну сыйлы члени, Импуланы халкыла аралы академиясын

Залихан ул жашуа жолун къайла бла байламлы этгенди. Республикада, андан тышын да да кеп бириклеге чыккында, альпинизмин айткытурга кеп кыйын салганды. Европаны бек бийик тауна эки жозге жууук ёрлегенди. Аны башчылыгында кырк миңден артык адам Эфлорукса кетюроленди. Ол санда дунияга атлары айтылган Николай Тихонов, Илья Эренбург кибик жазуучула. Айткылык кыяны «СССР-ни спортуну устасы» деген ата бизни республикадан биринчи болуп тийишли болганды. 1961

ишери унутулук туююлдоле, халкыны эсинде турулукчула. Баксан сууну ташларындан къалатхан музей ёмюрюлдоле. Ол болган къадар аны аты айтылганлай турур. Биогенлюкде анга Залихан улуну юк бицеси. Шамкъыс къарайды. Келгенге эшиклене ачады, анда болган экспонатланы юслеринден кырап айтады. Жырчыны бла баш иесини араларына шухёулкларын эсгереди. Ол музейни кесини жеринде ишлетген эди. Ичи, тышы да бек тазалды. Арбазында айтат терекле, аруу голле ёссиле. Жомакчына аламат жер. Алай бир жарсуу да барды. Кыш ичинде сууктууда. Экспонатлагга уа жылы хауа керекди. Андан сора да, Шамкъыз бу мекямини кеси кыйынына жоюротедди. Бери келгенден ача аламат. «Бу адамны осылты бар эди музейге иги къара деп. Саулугум болган къадар аны бардырыкым», дейди.

Аты айтылган, таурухлу Хусей

Владимир Высоцкийни атын жюрютген альпинист-уучу музей къураганды. Халкыбызны культураны кетюроуде, миллетини араларында шухёулукну кочлендируде бу ишни улуу маг ханасы барды. Солурга Минги тау тийресе келген орусула, башха миллетини келечили да ары

сыйлы академиги, Чыгъармачылыкны халкыла аралы академиясын сыйлы академиги. Минге бла адамла бу даражадан жангъа бирине не болпалай, жашууларын оздурганчыла. Залихан ул уа буорулгун ишден кыйынды деп артка турмаганды, чегине жетдирмей да къоймаганды.

Геннадий Трошев, Залиханлы Хусей, Геннадий Губин. жылда уа анга РФСФР-ни сыйлы тренери деген ат берилгенди. Ары дери бизни республикадан алай даражага бир киши тийишли болмаганды. 1966 жылда уа аны башчылыгында И. Кахиани, Г. Степанов, В. Наугольни, С. Шацкий, Залиханланы Михаил, Ю. Порохин, А. Керимов, Л. Занилов, С. Шведов, Курданланы М., А. Харченко, Г. Келесников Памирге ёрлеп алтын майдан бла сауылгангандыла.

Генерал-лейтенант Бепайланы Сурфиян, Залиханланы Хусей, Атапаны Жамал.

Жашуу жолуну юсюнден айткында, 1917 жылда 24 апрельде ёмюрледен бери да бирикледен ёзенелге жортхан, жыр макталмы Баксан сууну жыр гасасында орналган Тегенекте элинде турганды. Анга жашай Улуу Ата журт урушун ауурлугун сынарга тошгенди. Кызауатын кезиюнде НКВД-ни Бакуда ара шюкюнда окуй болды.

Хусейни аты дунияга белгилди. Ол кеп тыш къыраллы алыпинист клубларны майдалларын игилгенди. Ол санда Англияны, Италияны, Австрияны, Болгарияны, Германияны, Мексиканы, Югославияны да. Дагында СССР-ни сегиз клубуну эм география обществосуну члени эди.

кыайтадыла. Анда поэтни, жырчыны Кавказ бла байламлыгын керюзген экспонатла бла шагыры болдыла. Андан сора да, мында таулууларына тарыхларыны, жашуу-турмушларына жораланган белом да барды. Алайда уа таулу жыйрыкыла, чепкенле, адырла, сауула керебиш. Кызу тышындан келгенге улгай, ала бизге да сейирди. Бу тийреледе жашагъан жаныуарланы макеттерине да сюйюп къарарчады.

Ушу Кавказга жеткенде, милицияны шюкуну курсантлары аскер белюмле бла бирге кеп сермешлеге кытышкандыла. Хусей да нёгерлери бла бирге бизни республиканы жеринде атышуда къауум кере жаралы да болганды. Алай, аруу ан дау бла тутулуп, тутмакыда он жыл оттурганды. 1956 жылда уа, аны къагытларына жангыдан къаралып, терсиги болмаганы тохташдырылды.

Ашуун юсюнден айткында, «Примльбурьсе» миллет парк аны башламчылыгы бла кыралганды. Отуз жылдан артык заманын КъМР-ни Министрлерини советинде уучу мюлкени таматасы болуп ишлегенди.

Къыралны кеп жерлеринде бардыла былай мюлекле. Ала бла да байламлыкъ барды. В. Высоцкийни юсюнден ханарлары басмаланган газетиле журналла жибередиле. Аз-кел болса да, ача бла болушланы да бардыла. Ол санда генерал Юрий Агафонову эм башхаланы айтырга болукуду.

Миллетибизни, республикабызны да фахмулу эм озгурлу белгиси

Таулу болуп ким танымайды Уйбашланы Азурну? Ким эшиткенден аны булун ауазын? Тюк къагынакъ сабийилден сора, хаана алай болмас. «Акъ таулары башын сыйла баралла», - деген сёзлерины тынгыласанг, келюнг тау теписи бла тенг болады. Ол кеси да бийик тау элде - Шуурлатда - турганды. Андан къарсаңг, Малкъар ауузу тюз да къол азындача кёрюнди. Бийик къыяла къучагында аламат аруу ёзен. Аны уа экиге жырпы барды жырпай-жырпай черек. Айгай да, былай аламат жерледе тууарыкъ эдиле Азурна кишиле.

1938 жылда Отъары Малкъардан Терк районга бёлек юйюр кеткен эди. Ол санда Азурну ата-сы Жанибек да юйюря бла болады. Аланы кёчюрюрге Нальчикде машинала келедиле, биргелери эм духовой оркестр да болады. Аны эшиткенде, Азурну жаны музыкага кеткен эди.

генди. «Сталин» колхозда Азур тракторчуду. Ара мюлкюна таматарлы бюоргъан ишлени таммайды. Бир жол, ишден келе, духовой оркестрини таушун эшиттип, маданият юйге къайтады. Анда корейиле сога турадыла. Жаш алгага кеп тынгылады. Музыкага оймеклик жангыдан кыозгалганыла болду.

Кысыа заманын ичинде алада къоубуз согарга юйренди. Айханларын олсагъат-ла алады. Корейли музыкала таулу жашы хуерине бюосуреп, кесперине оркестрге къошдыла. Алай бла жашуа жолуна музыканы сайлады. Оркестр бла барып, кеп элдеде концерт берип турганды. Сахнага къысыа, узакъга созулган къарса бла тубей эдиле, алай ашырып да турганды.

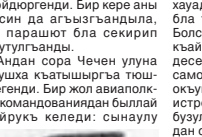
Эпли биринчи жылда уа аны элде клубну таматасына салады. Ол а улуу борчул ш эди. Уста музыкачын да да, къуруа хуер керек эди. Кёчюрюлген халкылары миллет тартыуларында концертле къурап, кеп элгеге барып, аланы келлерни оркестрге себеллик этгенди. Андан сора да, тюрлю-тюрлю эришюлдеге, фестивалылага кытышкандыла.

Ахыры 4-но бетледи.

Жигитлик

Эм кыйын жумушланы - таулу лётчикке

Чеченланы Шахарны «жашы Жамалны биогарфиясы» бла шагырылгенден, бу керти да учырга туугъан адам кере эдим дериксе. Ол Эссентуки шахарда жашай эди. Кёкде самолёт таууш эшитсе, озган жылланы эсте тошюредди. Урушка дери Нальчикде аэрюклубда, арда уа Ейскде лётчикле-истребительле кызырлагъан тенгиз авиация училищеде окугъан тенглерин кез алыны келтиредди. Шендю аладан бири да сау туюлюдо. Керменланы Магомёттерий 1943 жылда аскер буйрукуну толтурурга ууудан къайтмай къалгъанды. Хайырланы Алысолтан бла Сарбашланы Солтан уруш бошалгандан сора иги кесек жашап алышкандыла дунияларын. Ала бары да, лётчикле-истребительле, къазауатка 1941 жылда кирген эдиле.

лётчикледен бир къауумун сайлап, Узакъ Востокга иерге. Кыраланы кончыгыш чегине жиберилликлени санына аны да къошдыла.

Уруш лётчиклени бир бйеринден айрып, башха-башха аскер белюмлеге чачкан эди. Жамалны бир эллиси - Магомёттерий - фронтт асла бла Ленинград фронтта сермешгенди. Чечен улуну уа Москваны хаудан къоруларга жиберген эдиле.

Нёгерлери бла бирге Жамал Узакъ Востокга келеди. Лётчикле мында алагъа не жумушун толтурурга туюшерин алыкъа билмей эдиле. Ала «ишис» кеп турмадыла. Жангы жерде жыгы авиация полкуну командири келген лётчиклени жыйып, аланы алларанды къалай борч салынганын анылады. «Сизи борчулгуз - деди ол, - союзниклени лед-лизге кере келген самолётланы урушка сюйюргөдди. Ол бек кыйын эм къоркуулу иш болганын сизден буйурду кереклик жокъду. Сиз аны кесигиз да билесиз. Союзниклени аппаратларнда ухан заводдан чыккыган самолётту сынагъандан башха туюлюдо. Фронтта сиден бичини жокъду деп жиберилгенде сизи бери. Уста лётчикле болганыгъыз ючюн тошгенсиңи.»

1941-1942 жыллада гитлерчи авиация хауда толусунлай бийлик этгени белгилди, вермахтын лётчикленин кёбюне уруш эсинде да улуу эди. Бизни пилотлагъа ала бла сермешген бек кыйын болганды. Фашист самолётла, андан сора да, сауутлары эм терх учулары бла да бизникиледен эсе онлу эдиле. Ма алай болурда сермешгенди, Чечен совет лётчикле Герингни айырмалы пилотлары бла.

Истребительлени зеносула бла бирге Жамал хауа сермеше биринчи кере къырк биринчи жылда Москваны къагында кёчюрюлгенди. Фашист бомбардирювчиле эм аланы ашырып келген «мессершмиттле» кёкню толтуруп къойгъанча кёрюне эдиле. Гитлерни буйругу бла ала Москваны урурга келе эдиле. Алай аладан чыкыралыганы ара шахарыкъа кутулгъанлары бек аз болганды. Ара шахарыкъыны кёбюнде хауа сермешледе ол юч фашист самолётну

кыайтадыла. Анда поэтни, жырчыны Кавказ бла байламлыгын керюзген экспонатла бла шагыры болдыла. Андан сора да, мында таулууларына тарыхларыны, жашуу-турмушларына жораланган белом да барды. Алайда уа таулу жыйрыкыла, чепкенле, адырла, сауула керебиш. Кызу тышындан келгенге улгай, ала бизге да сейирди. Бу тийреледе жашагъан жаныуарланы макеттерине да сюйюп къарарчады.

Истребительлени зеносула бла бирге Жамал хауа сермеше биринчи кере къырк биринчи жылда Москваны къагында кёчюрюлгенди. Фашист бомбардирювчиле эм аланы ашырып келген «мессершмиттле» кёкню толтуруп къойгъанча кёрюне эдиле. Гитлерни буйругу бла ала Москваны урурга келе эдиле. Алай аладан чыкыралыганы ара шахарыкъа кутулгъанлары бек аз болганды. Ара шахарыкъыны кёбюнде хауа сермешледе ол юч фашист самолётну

Профессионала

Жетген чеклеринде тохтап къалмай

Тырнауазуу 5-чи номерли гимназиясында биринчи классаны устазы Шамурзаланы Аминат бийыл «Образование» миллет проект чеклеринде бардырылган «КъМР-ни эм иги устаз» деген конкурса хорлаганды. Билим беруу учрежденинны таматасы Моллаланы Фатима айтханга кёре, ол аллай сыйлы аты таза да тийишли эди. Анга аны жетишилери да атырталды. Педагогически кюлулда окъуучулары арасында къарнусуз неда экинчи жылга къалгъан болмаучуду. Ол а хар сабийге тийишли эс бергенини хайырынданды.

Ондёрт жыл мындан алгъа Аминат Мухтаровна КъМР-ну Педагогика и методика начального обучения» деген белюмюн жетишилми бошавындан бери устаз болуп ишлейди. Биогенлюкде бийик категориялы бийик болгъан педагогу Школ чеклеринде озгучула бла да, себийлени фахмуларын аныкылауа аслам беледи. Ол жаны бла къышак формада бардырылган тинтиу ишле болушадыла.

Бютюнда бег а «Образование» миллет проект чеклеринде озгучула бла тир ишлерна онг чыккындан да, себийилге интерактив канганы, мультимедия проектлени, Интернетни, аудио эм видео аппаратураланы хайыры бла дерсни англартырга тынч болады. Аны бла билли берюню кескестюсу да кетюредди.

Гитче класслагъагъаланы экинчи программа бла окутуу билим берюде жетишле келтиргенден сора да, ала чыгъармачылык жаны бла да анындыйла. Аминат Мухтарованы окъуучулары «Русский медвежонок», «Старт», «Слон», «Математический чемпионат», «Филологический чемпионат» деген бите-руссей эришюлде, «Кенгуру» халкыла аралы конкурсада «Интеллектуальный творческий потенциал России» деген миллет билим беруу программаны чеклеринде бардырылган «Познание и творчество» халкыла аралы конкурсада, район эм республикалы олимпиадалада эм башха эришюлде да бичини жерлеге тийишли болгъанлай турручула.

Ол кеси да «Гимназический интеллектуальный марафон» деген проектти авторду, «Математика», «Орус тили», «Литературное чтение», «Окружающий мир» номинациялада экинчи заданила къураганды. Эфлор районну жана республиканы юсюнден гитчелге «Республикөөведение» деген программаны жарашдырганды.

Аминат Мухтаровна устазланы арасында бардырылган бите-руссей эм республикалы эришюлде тир къытадыла. Аланы санында «Педагогический олимп», «Ярмарка методических идей», «Нетрадиционный подход к организации внеклассной работы» деген конкурсланы белгилерге болукуду. Аны ш сынау «Современный урок реализа-

ция» деген гитлери самолётла бла туюбирикти туюлюдо. Болсада лётчикленин ишлери къайра да къоркуулуду. Не десен да, тыш къыраллы самолётла... Биринчи учуда окубна эскадрильядан эки истребитель къорды, ала бузулуп тошген эдиле. Андан сора жашла бу керти да къоркуулу зат болганын толу аныгъандыла. Алай ол этилмей болмазлык ишди: истребительлени фронтта сакълайдыла.

Кезиюлу учугъа пилотла ахшы хазырландыла, техникле самолётланы хар затларын тынч кылы тинтиди. Алай кононо бузулганы лётчиклени бек жарсыды. Туманда ухан бютюдна къоркуулу болукуду. Учарга уа керекди, нек дегенде самолётланы фронтта андан ары сюрюкле сакълап турулуучу. Чечен эм аны нёгерлери союзникледен келген самолётланы Узакъ Востокдан тюзюней къазауатка жетдирмей эдиле, ала бир белгили жерге элтип тошюре эдиле да, андан ары уа башхала соре эдиле. Ала голкуну командирни тынгысыз болду: былай туманда къалай жиберсин адам ол жашланы кёкге. Буйрукну толтурмасанг да жарамды. Самолётлага бек башха болурга бу жол бек батар эм уста лётчик керекди. Командир пилотла бла ушак этеди.

«Эскадрильяны туманда элитрге къайсыгъыз базынасы?» - деп сорды. - Мен тамата чыны болганыга буйрукъ берип къыюрга аркыме, алай бу учуу жууала эм къоркуулу болуугу себепли сорам, аны кеси боюнана алырга сюйюген бар эсе деп.

Лётчиклени арасында тамата лейтенант, капитан чынылары болганна да бардыла. Алай ала тынгалдыла. Ким да телени болганды былай къоркуулу борчу боюнана алырга! Сени атыгы айтып, санга буюрулды деп къойма-сала.

«Жолдаш командир, эр-кесер эмитиз, мен эскадрильяны элитрге хазырма», - деди Жамал.

КЪЛБЪАЙ улу А.

Миллетибизни, республикабызны да фахмулу эм озгурлу белгиси

Ахыры. Алып 3-но беттеди.

Азор корей тилде жырларга да койрнеди. Бу миллетни адамдары тауу жашны бек союдиле, кеси адамларына окуяна санайдыла. Алгаракыла да ишде олтуруп турганымдай, ашкени кыагып, корейли тиширү киреди. Салам бергенден сорс былай дейди: «Мен билдири алып келгенме, аны ыйкыкдан, айдан угбай, кыса заманын ичинде газетигизде басмаларга керекси.

Күлбайланы Людмила бла Азор.

Малкылары булбулу Азор бизни да бек союген адаммызды. Мени аны атындан келген сунуп кыи», - деди. Тыш миллетти адам алай айтыны манга да иги керендо. Жумушун союмай тамамладык. Газетни жамини конго номеринде басмалган эдик. Халкы болган жерде фахмулула устала да кендоле. Алай аланы араларында да энчеле, адам союген тогуо халкыла, айрымалыла, болгыч уллу хурмет этгенле бардыла. Азор да алайла биден бирди.

Адамны отургулуугун бир гиче затта окуя керюге болса. Дагы-булу бир юлю айтайм. Кыашатануу Маданит юйюнде Азорну тууган юкюнд белгиледи. Адам кендо. Алкы басар жер окуяна жокду. Жырчы эки негери бла саханы

болуп кыала эди. Бир кере уа Улбаш упу аксыакыаллдан хор кыураган эди. Миллет кийимде сахнага чыгып, бурун жырланы айтып тебиресе, адамла бек союноп кыарагаңдыла. Ол уллу байлык эди, миллет казаны жырыны кыйры барса да, кыоуба сокса, жыр айта да, адамны келюне көтөрдө, жашауы башка кезден кыаратады.

Азорну кыошну республикада да ити танылдыла. Кыашатанда юбейли байрамны етдоренде. Чеченден келген кыоакылдан бири былай айта эди: «Бизни районда жою минген артык адам барды. Тауу жырыны ала барды да таныдыла, анга хурмет эттедиле». Биз барыбыз да анга кыуанган эдик.

Улбашаны Азор кыачарай-малкык жырны булбулу, бюгонюкюде жыл саны келген адам. Алай болгычылгы, иштин бардыра. Кыашатанда Малкырада болган фестивалга кыатышыла. Миллетге аруу алгышы айтады, жырлайды. «Миллетти, санга жыр этем», деп жырлап тебиресе, адамла, өрге кыоубу, шумузу тынгайдыла. Ол кыашатан иш хар заманда хурметли, жарыктылы болды.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

-Фериде, бир кыауум конден санга жашаууну жангы бети ачылыгы. Устаз болуп бирини дөрсинге барлыксы. Кыаллай сезим билейди шеваю сени?

«Кыайсы жерде да болсун, иште энди жангыдан келип адам бир кесек абызыраган да эте болу. Менде да барды ол сезим, алай сабиле бла манга кыиын болуучу сунмайла. Нег дегенде аланы бек союме, дөрге барырга да артык кыоркымайла. Кесиби школда окууган заманын эсте тоюсоп, устала бизде предметтерни школор берсе, биз да аны жюргөзбөй бла жаратканбыз, сейриби кыозгылап, окуугура, билгирге да талпынганбыз.

-Адамны кыадыраны иш усталык сайларга себеплик этгенде, аны союдюргенле болуучудула. Сени келендиргенле уа кимдөйле?

«Юйде жангыз өсген сабиле, эгечим, кыарындашым жокду, жарыкча. Орманда да өз эдиле мени бла теншиле. Сорс ойнайма десем, асламысында кесим устала болуп, гилчелерим тизил, алагы атла, тукумыла да берип, ойнап турганма.

Перегеже школда Елмөзланы Зуура Магомедовна окутханды малкыр тилден. Арта Далчыкче жүргөюме 9-11 классга. Мында уа Сафият Наполеоновна дөрсле бергенди. Шахарда ангылаганма өз тилибизни койретир ючюн устала кыаллай бир кыиын салганларым.

Жаш тәлюбюз

«Эз тилибизни байлыгын ачыкларга итинирикме»

Билим берүүдө торлеуени, аны кыачтасууну юсюндөн айта, устазны даражасын, жангы кадрланы школга келгича этюно жоллары белгилегенге тийишлик чертмели кылабыды. Ол босдан тойлодо.

Не ары-бери десек да, хар сфераны да тамбгыгы кыюна-ала бюгонюно жаш специалистле. Быыл Нальчики школларында онтогуз кыз бла жаш кесирини профессионал жоларын башларкыдыла. Аладан бири уа герпегежи кыз Биттирланы Фериде. Ол шахарны 5-чи номерли школунда малкыр тилден бла адиятядан окутуучу-русыду. Бюгон о ол мени ушакы негеримди.

Алагы хурметим, ыспым да уллу.

-Эчки малкыр тилин уа нек сайлаансыз?

«Билемиси, юйде аппам Солтан-Хамит, ыннам Геккылины Захира бла бирге өсгөнме. Ала тилин билгенери, союнгенери да себеплик этген болуп. Алагы бюгонюкюде 80 жылдан атлаганды экисине да. Алай а, Аллаха шукур, тирдиле. Аптам «Заман» газетни алмаган кезиүно билмейме. Шендо да ол аны ашыгып сактайлы. Аны окутуучу тынчыл бир ишине да узаламды.

Анамы жанындан аппам Аналаны Хусей бла ыннам Мамайланы Жанураат да манга тилин, фольклорубузу, адет-кыиыккыны койретуе уллу кыиын салгандыла. Гиче заманында алдан көп сейри жомак эшиткенме.

-Университетибизни быыл башагансыз. Кесини профессионал жолуну уа кыалай керес?

«Мен, бир жерде тохтап кыалмай, хар заманда да усталык жаны бла өсюнону жолун излерикме. Билемиси, малкыр бюгонюмо окууган не жетишмеле жетерикди дегендени да эшитирге тошеди, жарысууга. Метече кеси кыабиндан жийргенгенлей болуп турганларын керюге уа соймөйдиле. Адамны ким болгында эки биринчи аны сөлөнгенден, тилинден билгемеймиди?! Аны тас этсек, миллетти, халкыбыз деп маханлыккыбызмы?

«Ол кун педагог форумда хар эки ыйкыкдан жер башындан бир тил тас болады деп билдирди ЮНЕСКО дөргелеринде, ол кыалай кыужу керюнгенди. Профессорлор жолуула өсюп келген тлю өз тилибизни байлыгын, шактылыгын билгича, ансыз адам уллу шакта тогу да, тынгылы да болмазгынын ангыларга амалланы излерикме. Дөрслерим окуучулагы сейр кюйорюна, ала ары союноп келгича кыуаркырма. Атам Хусейин бла анам Лариса

жюргөнгө сайлаган жол бла бар деп маханлыккыга, артык эркеттени, серлердиремгендиле. Окуугура, ишлерге көп салырга этгендиле. Адамны кыиынын ангыларга, багыларга да.

-Окуугура уа кыалай кытапканы союсе?

«Кертиси айтсам, детектив жанрыны союсе. Алай аны бир эргикени кетереме дегенимде окуйма. Бегирек өз тилибизде чыгармала бийлейдиле мени. Бюгонда Мечиланы Казимины поэзиясы. Билемиси, мени аны Александр Пушкин бла бир даражада кереме.

Алай тойломодо да?! Малкырача окуусанг, Казимины тили тынды, сууча барады. Орусча уа - Пушкинин. Ала экиси да бу эки тилин мурдорун да салгандыла, кесирини халкыга да сойдюрткенди. Биз Мени уллу да денгилги, кыиылан адамларбыз бла айкынуугура, аланы адабиятыбызны өстюрүшү салган кыадырларын билгирге, багыларга тийишлиби.

-Сайлаган усталыгынгы айтмай кыоисаг уа, жашауда мени жаратса?

«Адам ачык ниетли болса, кыоубу-суу. Алай бла ушак этсенг, кесинги ити дунягын да байкылаанды. Еторюк мени негерим тийгенде, аны өмюрю юкюндө, дейдиле.

Мен хар кюндөн бир жангы зат билгирге итинеме. Бирини тогу тилени окуйма, аланы бизни тил бла тынгылдырген сейр кюйорюнда. Хар биринде бирча айтылып, алай а башхарак маганыны тутхан сөзле да.

Бизинги жанчына барырга сабилгилгенде, професорлор жолуула ала, тымбгыт да хынчулдула, алагы кыарай, илмюла беленесе, жулузуга уа ма бусугат кыоуба бла тиеме дегенча, жюргөнгө ыракталып кыталды.

Ушаккы ТОКАЛАНЫ Зуура бардырмасын. Сурат ТЕММУКЛАНЫ Аминанды.

«Окьюуну бошоп, тууган жеримде жараргыа сюеме»

Гашланы Николайны жашы Исмайыл, жай каникулдада солуп, кыоулундан келгенича анасына болушуп, бу конюлде окууна кыатышанды. Жаш Саратовда Василий Разумовский атлы кыарал медицина университетини ючюнону курсуна өтгенди.

Бу вуз кыаралда бек эрттегеленден бириди. Ол 1909 жылда Николай патчанын буйругу бла кыурагылганды. Ол заманда аны жалаңда бир дракылети бар эди, энди уа вузуну 32 корпусу ишлейди. «О саулай шахарды - болнычалары, окуучу мекяллары бла да. Мен бу вузуну 9 классда окуугунамы сайлаганма.

Ол кезиүде атам бек ауруган эди. Мен иги окуй, билим алып, аны суу этерге бек сюе эдим, алай бу муратыма жеталмадым, жаннетли болсун», дейди Исмайыл.

2014 жылда уа «Эксперт РА» агентство Саратовну кыарал университетини СНГ-ны кыаралларыны бек иги вузларыны тизмесине кыошканды эмда анга «Е» классификация берилгенди. Ол а бу окуу юйюно вуздуккеринин билгирли бийик даражада болганын көргөздө.

Сөзсүз, былай жетишимле болдуру ючюн а абитуриентлеге да уллу излемле салындыла. Исмайыл да битеу билимин аймай окуугура хазырланганды, алай биринчи жыл, кыарал экзаманде алган баллары жетмей, киралмай кыалды.

Болсада жаш, тынголмей, андан да бек кыары салып хазырланады

Исмайыл

сора ординатуруга киргире, билимин андан ары өсдорюрге сюеми, кеси да кардиология неча неврология усталыкыладан бирин сайларкыды. Ючюночу курсу да жаш арчанды практика дөрслетге жюргөндө, диагноз салырга, аурууны багырга юйрөнө башларкыдыла.

Бу кезиүно да Исмайыл ашыгып сактайды. «Ма быыл практикагы жюргөюмде да, бек бюсоренгерме. Кертиси айтканда, врач - ол сейри, аруу, адамлагы керекли усталыкыда, алагы халкыда хурмет, соймөйлик да улдуу.

Алай школну бошагандан сора уа жюргөнгө тархан, фахмуун болганын усталыккы сайларга керек сунуна. Курсуубузда атам кыомай киргенме, атам врачды да, мени да аны ючюн келгенде билгиргенди.

Алай аладан көллөри биринчи курсу да бошаймай кетгендиле. Кесинги аллынга мурат салмай, ким болурга союнгенин ангыламай, кыайры болса да кирип кыайлырга жарамды. Мен акыл этгенден, арта сен кыаллай специалист болукасы?» дейди жаш.

Гашланы улан илму бла керюсире, окууну бошагандан сора, оны баша, Саратовта ишлеп, сынау жыйшыдырырга умут эди. «Алай мен арта республикага кыатып, мында миллетиме, халкыга жараргыа сюеме», дейди ол.

ТИКАЛАНЫ Фатима. Сурат авторунду.

Студент отряда

«Элбрус» хорлам бла кыайтханды

Көп болмай Кымкыу-ну «Элбрус» кыурулуш отряды Екатеринбургдан «Академический» деген Битеурросей студент кыурулушан кыайтханды. Онбеш адам ючюно июльдан бери обьектаде тири урунгандыла.

Битеурросей студент кыурулушда онбир региондан конкурсуно өтгөн студент отряды кыармашканды. ЮОФ-дан жалаңда Кымкыу-ну келечилери сайлангандыла. Ала академиялы районда 350 миң адамга жашуу журтла ишле-

кыурулушну байрагына тийишли болганды. Анда эки айны турганыбыз - эсбизиге өктөмлөнип тоюшорлок кезиүдо. Бир минут солуча заманыбыз бошаганды, графтик болжашканыбыз. Ишбиз сейр эди, болсада андан тыншында да эригича той-юк эдик, - дейди кыауумну таматасы Ислам Борсов.

Кымкыу-да студентлени иш бла жалчытуу эм выписниктеге да урунурга он бирден арнаы таматасы Аслам Шафиев, жашта бла өктөмлөнгенин билдире: «Студентерибиз хорлам

бла кыайтханлары ючюн бек кыуанабыз. Ала кыурулушча эм торло-ночу конкурслагы да тири кыатышкандыла, билгирлерин да өсдоргөндө.

Кыурулуш штабны таматалары «Элбрус» отрядны комиссарына энита да келгилерин тилегендиле. Ол студентлеге уллу багы берилгенин көргөздө. Жашла келгир жылда да Екатеринбургты барырга таукөлдиле, - дейди ол.

Арина ВОЛОГИРОВА, Кымкыу-ну пресс-службасы.

БИЛДИРИУ

Жандаурдук концертге хош келигиз!

Кымкыу-ни Сайлы артисткасы Сати Казанованы бошалакчылыгы бла 2016 жылны 11 сентябринде «Мир» деген от бл улуу жандоурдук концерт болуучу. Кесини «Маданият эм жашу» деген фондуно аттындан ол Нальчикде белгилги, жетишилми жырчыланы жарыккыды.

Кесини тууган журтун, жашоуну саугалаган эм биринчи профессионал атпаларынгы этген жеринги хурметлеу, халкын келюне көтөрүргө итину, республиканы ара шахаринда окылыбык болмакчыланы социалык жаны бла ре-

билитациялау учурденилагы болушук этуу - ма бу сезимле «Мир» концертте келгенине барыны да биржидирликдиле. Кымкыу-ни халкы артистлери Дина Билан бла Черим Наухусе, сайлы артистлери Сати Казанова бла Катя Лель, «Балкария» кыарал фольклор-этнография тепсеу ансамбль кыоакыланы союген жырларын айтыркыдыла эм тепсеулерини кергюзторюкюлө. Концертни чам жырчы устасы артистка Елена Борчюева бардыркыды.

Байрамны кыуругуа уллу компанияла: МЕГАФОН, «Золотая корона», «Дея» сатыу-алуу ара, Долинск суу, СПА отель Синдик республиканы Културо министрствосу бла бирге тутулуучу этгендиле. Информация жаны бла уа - «Студия А!» Медиа холдинг эм «Европа плюс» Нальчик.

Билетлени бөгаллары 500 сомдан 900 сомга дөриди. Ол ырксы саулай да «Нальчик» республикалы сабий юйге берилдикди. Концерт Жашыл театрд ачык көкюно тоюбюнд болуучу. Эчкини чон окуяну, 12 сентябрде, артистле сабий юйге кыоноккы барлыккыдыла.

Газетни келир номери 3 сентябрде чыгаркыды.

УЧРЕДИТЕЛТЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЫАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛСТВОСУ

<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДАКЦИЯ: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Накабат (баш редактору оубурбасары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору оубурбасары) ТОКЫЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары) МОКЫЛАНЫ Зуура (култура бөлөмюно таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жаматат-политника жашуу бөлөмюно таматасы)</p>	<p>ТЕ.ПЕФОНГА: Редактору примонд - 42-63-01. Баш редактору оубурбасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретары - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.ТОМТЕРИ: Жаматат-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68. Култура - 42-75-82. Социалдык-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангылыккы эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байланышкы жюргөтүү эм реклама - 42-37-94. Эчки корреспондент - 42-68-72. Тизмачила - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кыагыт жюргөтмөйөн. Көзгө жазмалыгыла респисия этилмейди эм ала артык кыайрымдыдыла. Газетле басмаланганын жалаңда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келгенине болуучула. Алада айтылган хар зат ючюн. Россей Федерацияны Басманы юсөлдөнү законун тийишлиликке материалдары авторлары кесирини жууунадыла. Редакция авторлдан 400 гиче тизгилден (машина бла жазмалан 5-6 бет) кетине алынды. Газет Басманы эм асламын информативни эркиндикти коруучуу жаны бла Кыабарты-Малкыар регион инспекцияла 1994 жылда 14-июнда июльда регистрация этилгенди. Регистрация номер — 00066. Индекс - 51532</p>	<p>Газетни басмалга Кымкыу-ни Басма эмда асламы коммуникация жаны бла кыары комитетини комюльтор службасы хазыр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 33 Газеттин ислерин тапдыру ючюн Кымкыу-ни почта сызына федералык Управленикка жууула. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10 Газеттин роингача сатыу ючюн Кымкыу-ни «Белчича» акционер обществосу жууунады. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге графикте кере 19 00 сагытка кыол салындаы. 20 00 сагытка кыол салындады ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРЫ БАШЛА: Текулааны Хауа - дежуурный редактор; Кертисиланы Зульфия - жууулы секретары оубурбасары; Зеталаны Лида - (1,2-чи бетте), Бийчекюулары Жаннета - (3,4 - чи бетте) - корректорла. Тиража 2100 экз. Заказ №1391 Биргасы 10 сомду.</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЫНЫ АДРЕСИ: 36000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru</p>
--	--	--	--	--	---